

Sygn. akt: II K 1337/22
3041-1. Ds. 62.2021 Prokuratura Okręgowa w Warszawie

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie, II Wydział Karny w składzie:
Przewodniczący: sędzia Jakub Sokół
Po rozpoznaniu w sprawie przeciwko B.Sz., oskarżonej o czyn z art. 212 § 2 KK
W przedmiocie umorzenia postępowania,
na podstawie art. 339 § 3 pkt. 1 KPK w zw. z art. 17 § 1 pkt. 2 KPK

POSTANOWIŁ

Postępowanie przeciwko oskarżonej B.Sz. umorzyć;

UZASADNIENIE

W dniu 12 października 2022 r. do sądu wpłynął wniosek obrońcy oskarżonej B. Sz. o umorzenie postępowania. Wnioskodawca powoływał się kolejno na brak wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby upoważnionej, brak znamion czynu zabronionego, kontratyp z art. 213 § 2 KK (dwukrotnie), oraz znikomą społeczną szkodliwość czynu.

Zdaniem sądu zarzut obrony dotyczący wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt. 2 KPK, polegający na braku w zachowaniu oskarżonej znamion czynu zabronionego z art. 212 § 1 i 2 KK jest zasadny.

Jak wynika z art. 17 § 1 pkt. 2 KPK wszczęte postępowanie umarza się w sytuacji, gdy czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Według art. 212 § 1 KK karalności podlega pomawianie osoby, grupy osób, instytucji, osoby prawnej, lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności. § 2 tegoż przepisu zaostrza karę w sytuacji gdy sprawca posłużył się środkami masowego komunikowania.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa, znamion czynu zabronionego z art. 212 § 1 i 2 KK nie wypełniają zachowania polegające na wyrażeniu własnej oceny cudzego działania, nawet jeśli ocena ta jest nieprzychylna czy nawet drastyczna. Mówi o tym choćby postanowienie Sądu Najwyższego z 31 marca 2022 r. sygn. akt II KK 39/22, zgodnie z którym wypowiedzi stanowiących ocenę, nie zaś odnoszących się do faktów nie można w ogóle weryfikować w kategorii prawdy bądź kłamstwa – „Stanowią one bowiem wypowiedź o charakterze ocennym, odnoszącą się do działań władzy publicznej, a nie wypowiedź o faktach. Oceny zaś mogą realizować znamiona zniesławienia w sytuacjach zupełnie wyjątkowych, gdy ich treść jest w sposób oczywisty i rażący niesłuszna.” Co więcej, zgodnie z ww. orzeczeniem czyn taki pozostaje poza zakresem penalizacji na gruncie art. 212 kk ze względu na zakres ochrony dobra prawnego - „Przepis ten chronić ma bowiem cześć w rozumieniu zewnętrznym, a nie stanowić tamę dla krytyki działań władzy”.

Podobnie wynika ze stanowiska wyrażonego w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2018 r. sygn. akt V KK 190/18, powtórnego następnie w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2019 r. sygn. akt V KK 215/19, „realizowanie funkcji ochronnej przepisu art. 212 § 1 KK nie może prowadzić do kryminalizacji życia społecznego, którego nieodłączną cechą jest występowanie sytuacji konfliktowych, wzbudzających emocje i powodujących wyrażanie ocen zachowania. Ich negatywny odbiór przez innych uczestników życia społecznego nie zawsze musi być oceniany w kategoriach przestępstwa” W postanowieniu z dnia 5 czerwca 2019 r. sygn. akt V KK 215/19 Sąd Najwyższy nie tylko podtrzymał to stanowisko, ale dodatkowo stwierdził również, iż „Odmienne zapatrywanie na tę kwestię paraliżowałoby przecież funkcjonowanie instytucji publicznych i prywatnych, uniemożliwiając skuteczne kierowanie zespołami ludzi, swobodne wyrażanie krytyki, składanie skarg, inicjowanie i prowadzenie postępowań kontrolnych.”

Przytoczyć tu również należy treść postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2016 r., sygn. akt IV KK 53/16, zgodnie z którym „Pomówienie w rozumieniu przepisu art. 212 k.k. musi mieć charakter wypowiedzi o faktach. Idzie bowiem o wypowiedź, którą można poddać dowodowi prawdy przewidzianemu w art. 213 k.k. Jeżeli jest ona sprawdzalna, to będzie pomówieniem, jeżeli zaś niesprawdzalna, może okazać się zniewagą” (pamiętać przy tym należy, iż art. 216 KK przewiduje karalność znieważenia jedynie osoby, nie zaś instytucji). W tym kontekście warto też zwrócić uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 stycznia 2007 r. sygn. akt II AKa 218/06, zgodnie z którym „W judykaturze wskazuje się (...), że: "w zupełnie takich samych wyrażeniach może tkwić raz zniesławienie, a w innym wypadku tylko obelga. W wystosowaniu do kogoś słów: «złodziej» (...) itp. może, zależnie od okoliczności i zamiaru, tkwić bądź wprost tylko obelga (ty złodzieju...), bądź zniesławienie (X. to złodziej...), bo w pierwszym razie mamy do czynienia tylko z obelżywym epitetem, w drugim zaś - wręcz z przypisaniem oskarżonemu czynów występnych, gdyż złodziejem jest «kto dopuszcza się kradzieży»”

W realiach niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż wpis oskarżonej będący podstawą aktu oskarżenia jest wypowiedzą typowo oceną. Jak wynika z analizy całokształtu zgromadzonego dotychczas materiału dowodowego, oskarżona we wpisie z dnia 4 listopada 2021 r. umieszczonym na portalu społecznościowym (...), skomentowała treść zamieszczonego tam nagrania, przedstawiającego interwencję funkcjonariuszy Straży Granicznej wobec osób które miały nielegalnie przekroczyć granicę RP. Jej wypowiedź była silnie emocjonalna i zawierała słowa powszechnie uznawane za obraźliwe i wulgarne. Odnosiła się ona jednak w oczywisty sposób do przeżyć i emocji wywołanych u oskarżonej treściami zawartymi w nagraniu. Świadczy o tym choćby miejsce opublikowania przedmiotowej wiadomości, jej treść, użyte sformułowania, czy liczne odniesienia do zamieszczonego wcześniej nagrania. Stanowiła ona osobisty wyraz sprzeciwu oskarżonej wobec tego typu działań, wzbudzających do chwili obecnej szereg wątpliwości, zarówno etyczno-moralnych, jak i prawnych. Nie zawierała natomiast wypowiedzi o faktach. Użycie sformułowań „mordercy”: czy „maszyny bez serca bez mózgu bez niczego” nie nastąpiło bowiem w kontekście zarzucania Straży Granicznej jako instytucji, czy też poszczególnym jej funkcjonariuszom jakiegokolwiek konkretnego czynu, zwłaszcza wyczerpującego znamiona przestępstwa zabójstwa. Tylko takie działanie mogłoby być uznane za wypełniające znamiona przestępstwa z art. 212 KK. Przedmiotowy komentarz umieszczony w internecie przez oskarżoną był natomiast jej subiektywną oceną zachowań uwiecznionych na nagraniu osób, mieszczącą się w ramach wolności wypowiedzi, gwarantowanej wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej na mocy art. 54 Konstytucji RP.

Wypowiedź oskarżonej nie może też zostać zakwalifikowana jako w sposób oczywisty i rażąca niesłuszna. Przedmiotowy wpis niewątpliwie zawiera słowa obraźliwe a nawet wulgarne. Jednakże odnosi się do konkretnego nagrania, przedstawiającego agresywne

i brutalne zachowania uwidocznionych tam osób. Z treści zeznań świadka A.J. (K 111) wynika, iż nagranie to jest autentyczne, zaś osobami tymi byli nieustaleni dotychczas funkcjonariusze Straży Granicznej. Ich zachowanie polegające na używaniu siły fizycznej wobec kobiet i dzieci znajdujących się wszak na terytorium RP, w oczywisty sposób może wzbudzać uzasadnione zastrzeżenia zarówno pod względem prawnym, jak i etyczno-moralnym. Jednoznaczna weryfikacja tych działań pod kątem ww. okoliczności, ale także zarzutów zmanipulowania przedmiotowego nagrania czy wybiórczego potraktowania zaistniałej sytuacji nie jest zadaniem sądu w niniejszej sprawie. Ponadto ocena taka jest niemożliwa, z uwagi chociażby na nie dopuszczenie do miejsca zdarzenia mediów czy przedstawicieli organizacji humanitarnych, ale również nie ustalenie konkretnych funkcjonariuszy uczestniczących w zajściu. Tym samym uznać należy, iż wypowiedź oskarżonej, choć dosadna i momentami wulgarna, nie nosi znamion niesłuszności, a tym bardziej o charakterze oczywistym i rażącym.

W sytuacji potwierdzenia przez sąd wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt. 2 KPK, odnoszenie się do pozostałych podnoszonych przez obronę podstaw do umorzenia postępowania było bezzasadne.

Wobec powyższego na podstawie powołanych przepisów należało orzec, jak w sentencji.